

Länstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (3)

Datum
2024-07-15

Diarienummer
6329-2024

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över promemorian Sociala grundvillkor i den gemensamma jordbrukspolitiken

Er beteckning: LI2024/00903 Ds 2024:5

Sammanfattning

Länstyrelsen instämmer till stor del i utredningens förslag, men vill trycka på behovet av att prioritera hanteringen hos alla inblandade myndigheter för att undvika problem när förändringen ska träda i kraft.

Avsnitt 1 Författningsförslag

Förslagen förväntas träda i kraft den 1 januari 2025, vilket är inom en mycket snar framtid. Förslaget innebär även att andra myndigheter kommer att behöva samverka kring hanteringen av grundvillkor. Då kravet verkar komma från EU kan det vara svårt att senarelägga datumet. Det är därför ytterst viktigt att det kommer att finnas underlag i form av tillräckliga processer, rutiner och samarbeten för att på jämlikt och rättssäkert sätt hantera sociala grundvillkor för alla berörda instanser. Brister inom detta område kommer innebära problem för de stödsökande, att Arbetsmiljöverket och relevanta domstolar omgående kan utbilda sin personal och ta fram de rutiner som krävs för att undvika felaktig hantering kring de sociala grundvillkoren.

Avsnitt 3.10.2 En reglering bör ta utgångspunkt i systemet med vanliga grundvillkor

Länstyrelsen tillstyrker att sanktionssystemet vid bristande efterlevnad av sociala grundvillkor bör som utgångspunkt utformas med förebild i nuvarande regler om administrativa sanktioner vid överträdelse av grundvillkor i den svenska förordningen om den gemensamma jordbrukspolitiken.

Avsnitt 3.10.4 Tillämpning av de administrativa sanktionerna

Länsstyrelsen tillstyrker förslag om andel minskning av stöd vid de olika graderna av överträdelser.

I remissen framkommer det att de sociala grundvillkoren inte kommer kontrolleras på samma sätt som andra grundvillkor, då det inte finns någon tillsynsmyndighet utan det görs via arbetstagarorganisationerna. Detta kan naturligtvis underlätta för företagen och onödiga kontroller och administration ska undvikas. Det är dock viktigt att komma ihåg att det finns risker med detta system, då de ekonomiska sanktionerna grundar sig i att anställda driver rättsärenden mot sin arbetsgivare eller att en allvarlig olycka redan skett när bristen i grundvillkoret upptäcks. Det förutsätter också att anställda från alla länder förväntas ha en god kännedom om sina rättigheter i Sverige, samt om systemet med arbetstagarorganisationer. Eftersom detta system skiljer sig från andra grundvillkor är det viktigt att följa upp och säkerställa att det finns en rättssäkerhet i systemet. Möjligen bör man ytterligare utreda detta med fokus just på rättssäkerheten och på det förebyggande arbetet. Det är en bransch som innebär en utmanande arbetsmiljö (till exempel med stora maskiner och djur) och som jämfört med många andra branscher har relativt allvarliga arbetsplatsolyckor.

Avsnitt 3.10.6 Uppgiften att fatta beslut om och värdera överträdelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att länsstyrelserna ska vara beslutande myndighet i ärenden om minskning av stöd även till följd av överträdelse av sociala grundvillkor.

Länsstyrelsen tillstyrker att Arbetsmiljöverket ska vara skyldig att på länsstyrelsens begäran yttra sig i fråga om de kriterier som ska ligga till grund för den administrativa sanktionens storlek.

Länsstyrelsen tillstyrker att den som genom dom eller annat avgörande har fastställt en överträdelse av en bestämmelse som en stödmottagare ska följa som ett socialt grundvillkor ska sända en kopia av avgörandet till länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren har sitt säte.

Allmänna synpunkter

Arbetsmiljöverkets regelverk tenderar att vara mer anpassade för stora företag till exempel industrier än för jordbruksföretag. Länsstyrelsen önskar därför tydlighet i hur reglerna är applicerbara på jordbruksföretag av alla storlekar, för att inte små företag ska missgynnas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf länsråd Eva Sundin med enhetschef Johanna Wallsten som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.